

Landsstýrið

Í dag: Almanna- og heilsumálaráðharrin

Eg blakaði eina tasku við nøkrum klæðnapluggum á baksetrið í bili mínum sunnukvöldið, tá eg fór til Havnar at fundast.

Eg visti einki um, at eg ikki fór at koma heim aftur fyrr enn friggjadagin - sum landsstýrismaður.

Hetta sigur Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður í almanna- og heilsumálum.

Skotbráðið var eisini stutt.

Klokkan 5.30 mánamorgunin fekk hann fyrspurningin um at fara í Tinganes, eftir at teir høvdu samráðst alla náttina. Hann skuldi svara áðrenn kl.12 á middegi.

PURRAÐI ÚT

Klokkan seks á morgni purraði hann familjuna út og bað tey halda familjuráð. Hann skuldi hava svar frá teimum klokkan átta!

Eg fekk mær ein blund í ein tíma, og tá eg ringdi aftur til familjuna, stuðlaðu tey mær, og eg jattaði at fara í Tinganes, sigur Jóannes Eidesgaard.

Av tí at eg eingi klæði hevði við mær norður, fekk eg systir mína at hjálpa mær við at keypa ein klæðning.

Jú, eg haldi at klæðningurin er nýtiligur, sigur Jóannes Eidesgaard.

Jóannes Eidesgaard er 39 ára gamal, giftur við Anitu og tey eiga tvey børn, sum eru 19 og 15 ára gomul. Anita arbeiðir sum krambakvinna, men nú fer hon til Havnar at búgva, og so er ivasamt um arbeiði er at fáa til hennara.

Jóannes Eidesgaard: - Tað er avgjørt neyðugt hjá mær, at vit flyta til Havnar, og tað er tekin um, hvussu langt burtur Suðuroy er, frá hinum partinum av landinum.

FJARSKOTIN

Áðrastaðni er vegir, tunnar og brúgar, sum ger tað møgult at ferðast aftur og fram, men hjá okkum er bert eitt at gera, og tað er at leita eftir eini íbúð, sum skjótast.

Børnini ganga í HF og í 9. skúlaflokki og tað er ikki ráðiligt at flyta tey, eru vit samd um.

Jú, ommurnar eru góðar at hava til at taka, sigur Jóannes Eidesgaard. Hvat sigur familjan til at tú nú ert Landsstýrismaður?

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður:

Mannminkandi at fara á almannastovuna

- tá tað ikki hevur eydnast at skaffa sær arbeiði, Tí skulu vit halda arbeiðsloysisstuðulin uttan fyri almannalóggávuna

- Tað er avgjørt ein kollveltning í okkara gerandislívi, men hetta er ikki á fyrsta sinni, at slík vend kemur í.

Í 1987 hevði eg verið lærari í 10 ár, og tá kendi eg á mær, at eg noyðdist at skifta umhvøvi. Eg fekk farloyvi úr skúlanum, og royndi okkurt annað, og fór til

skips. Vit fiskaði við Svalbard og í Grønlandi í hálvannað ár, áðrenn eg fór í skúlan at virka aftur.

- Tá sá eg hvørjar fyrimunir eru við at vera fastlöntur, í mun til umstøðurnar hjá fiskimonnum.

Eg var eisini nógv betur fyri at triva í lærara-

starvið aftur, eftir farloyvi. Mær dámdi tað avgjørt betur, enn frammanundan. Eg haldi at allir lærara áttu at roynt okkurt tilfitt av og á.

ARBEIDSLOYSI

Hóast Jóannes Eidesgaard er ókendur landspolitikari, so er tað kortini ikki óvundur við pol-

itiskt arbeiði. Hann hevur verið býráðslimur á Tvøroyri í 10 ár.

Tú hevur fingið almanna- og heilsumál. Heldur tú, sum mangan sagt verður, at vit einki arbeiðsloysi hava. Hvat ætlar tú at gera við tað?

- Tað er staðfest, at almannastovan og sosiala deild í Havn, hevur goldið einar 16 mió. krónur í arbeiðsloysisstuðli. Tað prógvar, at arbeiðsloysi er ein veruleiki.

- Eg haldi - og hini landsstýristólkini við mær - at vit skulu fáa fleiri fólk í vinnu.

Harnæst er tað umráðandi at skipa eitt trygdarnet undir teimum, sum als ikki kunnu fáa arbeiði.

Samgongan er samd um at fáa í lag samráðingar um henda spurning og at taka partarnar á arbeiðsmarknaðinum við í ráðum.

Tað er manninkandi at skula fara á almannastovuna at fáa stuðul, tá tað ikki eydnast at skaffa sær arbeiði. Her mugu aðrar reglur til.

Orð: Dagny
Mynd: Kalmar

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður: - Tað er ikki vist, at visitatiónsskipanin er besta loysn í sjúkrakráhúsálinum.

Verður avleiðingin tann, at fólk gerast bangin fyri at leggjast inn á smærri sjúkrakráhúsini, so er lítið vunnið.

Heldur tú at tað er rætt, sum summir vilja vera við, at fólk fara at gera sær dælt av slíkari lóggávu?

- Tað er ein vansi í allari almannalóggávu, sum verður skipað til tess at hjálpa fjøldini. Hon verður gjørd í góðari meining, og er ikki ætlað til at fólk kunnu misnýta hana.

- Í Føroyum vita vit at fólk flyta av landinum, tá arbeiðsloysi er, og tað prógvar eisini, at fólk vilja klára seg sjálvi. Ikki bert í okkara tíð er hetta veruleiki, soleiðis var eisini í 50'unum, tá fólk fóru til Íslands at arbeiða fisk og sild.

Ein sterkur vilji til at skylda hvørjum sítt vísur, at eingin vansi er við slíkari trygdarskipan.

Ein nevnd verður sett beinanvegin at kanna spurningin viðvíkjandi arbeiðsloysisstuðli.

Innan heilsuverkið hevur verið ósemja um t.d. visitatiónsnevndina, sum tú sum Landsstýrismaður hevur skyldu at greiða. Heldur tú, at visitatiónsnevndin loysir allar trupulleikar í sjúkrakráhúsvirknum?

- Tað dugi eg ikki at siga, júst nú, men eg haldi, at vit avgjørt hava brúk fyri teimum trimum sjúkrakráhúsum. Tað er umráðandi at geva øllum møguleika at virka og mín uppgáva verður at tryggja hetta virksemi.

TRYGGJA SJÚKLINGAR

- Nógvar talar fyri, at vit skulu hava møguleikar at flyta sjúklíngar millum sjúkrakráhúsini, tó at størsti serkunnleikin er á Landssjúkrakráhúsinum.

Tað eru eisini aðrir spurningar, sum tala í móti slíkari skipan, sum ein visitatiónsnevnd er. T.v.s. at uppgávnar á teimum smærri sjúkrakráhúsum verða so lítlar, at læknar kanska ikki fáa nóg stórar avbjóðingar við at søkja hesi störv.

Verður avleiðingin tann, at fólk fara at verða bangin fyri at leggjast inn á smærri sjúkrakráhúsini, so er lítið vunnið.

- Tað nýtist ikki at vera ein visitatiónsnevnd, sum skal fáa sjúkrakráhúsini at samstarva. Hugsandi er at ein fakligur samarbeiðsbólkur - eitt nú samskiftisráð, kundi samskipað arbeiðið, istaðin